

Dannebrogsviden

Så ved vi det. 12 fortællinger om Dannebrog.

Af Søren Cruys-Bagger fra Nationalt videncenter om Dannebrog.
Flagkonsulent i Danmarks-Samfundet. Udarbejdet januar 2019.

Dannebrogsviden handler om Dannebrog i andre sammenhænge

Navnet dannebrog anvendes dagligt på rigtig mange måder. Ordet Dannebrog bruges i andre sammenhænge og ikke kun som navnet på et flag. Denne udgave af Dannebrogsviden præsenterer 12 fortællinger om Dannebrog. Disse fortællinger må gerne benyttes i nyhedsbreve eller anden form for informationsformidling. Men husk kildeangivelse: Danmarks-Samfundet.

Dannebrog er på mærkerne. Så ved vi det (januar 2019)

PostNord hejser flaget på fem nye frimærker, der viser, hvordan vi møder Dannebrog i dagligdagen. Et samlende symbol. Som sagnet fortæller, faldt Dannebrog ned fra himlen under et slag i Estland i 1219. Gennem tiden har flaget vajet over Danmark i krig og i fred, i sorg og i glæde, og har udviklet sig til at være et samlende symbol for landet. Fra officiel side ser vi flaget bl.a. på Kongeskibet Dannebrog og i Københavns højeste tårn, Christiansborg. I private sammenhænge skaber flaget den rette stemning ved fødselsdage, sportsbegivenheder og i mange haver.

Dannebrog på porten. Så ved vi det (februar 2019)

Porten er indgangen til en af de danske kystredningsstationer. Kendetegnende for stationerne er, at de på de grønne porte har to påmalede og krydslagte Dannebrogssplitflag på hver deres hvide flagstang. Dette symbol stammer fra 1882. Forklaringen på denne meget karakteristiske portbemaling, er, at Kong Christian den 9. i sin tid besøgte Thisted i forbindelse med Thybanens indvielse. I den anledning blev Kongen og Dronningen blandt andet forevist en øvelse med Klitmøllers nye redningsbåd fra redningsstationen. Kongen ønskede sig en sejltur i den nye båd. Efterfølgende bestemte Kongen, at redningsstationer fremover fik ret til at føre splitflag og anvende dem som bomærke.

Foto: VisitJammerbugten

Sådan bruges Dannebrog. Så ved vi det (marts 2019)

Sådan bruges Dannebrog fra 2019 er en bog om regler og kutymer for, hvordan du anvender det danske flag. Formålet med bogen er, at fortælle om Dannebrogens betydning og beskrive korrekt brug af Dannebrogslaget, Dannebrogsfanen, Dannebrogsskæret og Dannebrogsvimpel. I bogen finder du oplysninger, beskrivelser og forklaringer, så du med større sikkerhed kan bruge Dannebrog rigtigt. Bogen anvendes af private personer, virksomheder og offentlige myndigheder som ønsker at anvende Dannebrog korrekt. Bogen kan købes hos Danmarks-Samfundet.

Foto: Danmarks-Samfundet

Dannebrog som byvåben. Så ved vi det (april 2019)

På billedet se Tallinns lille og store byvåben. Bygningen tilhørte et religiøst broderskab, der senere udviklede sig til et laug af håndværkere. Efter danskernes erobring blev byen på tysk, svensk og dansk kendt som Reval. Danskerne byggede en forstærket borg, som sandsynligvis har givet byen det nuværende navn Tallinn, afledt af "Taani-linn(a)" det vil sige dansk by og borg.

Foto: John Ahrenkiel

Dannebrog er firmalogo. Så ved vi det (maj 2019)

Danske firmaer, der producerer varer af dansk oprindelse, kan som udgangspunkt benytte stutflaget som mærkning på deres produkter. Det er som udgangspunkt tilladt at anvende Dannebrog i form af stutflaget i firmalogoer, varemærker eller på salgsvarer, emballage eller i varereklamer, såfremt der er tale om danske firmaer og produkter af dansk oprindelse. Anvendelse af Dannebrog som stutflag i firmalogoer for udenlandske firmaer eller produkter af udenlandsk oprindelse er ikke tilladt.

Logo fra Mejeriforeningen

Den røde flagstang. Så ved vi det (juni 2019)

Hvorfor flager Københavns Rådhus med Dannebrog som splitflag fra en rød flagstang? Rådhusets oprindelige ydre flagstang var hvid og lavet af træ. Den væltede under et stormvejr i 1912. For at det ikke skulle ske igen fik man rejst en flagstang i jern. For at sikre den mod rust brugte man blymønje hvis farve er rød. Rådhuset flager med splitflag. Det var en eneret som fulgte med Københavns Privilegier fra 1662 hvor Frederik den 3. gav byens borgere en ny status efter Stormen på København.

Foto: Københavns Kommune

Dannebrog ankommer. Så ved vi det (juli 2019)

Dannebrog ankommer til Danmark. Kong Valdemar Sejr var på vej til tingstedet Urnehoved ved Hærvejen. Inde i **Hjelm skov** findes en lille høj ved Hesselbækken. Kongehøjen eller "Kongens forhejning" er en 16 m x 2,5 m stor gravhøj. Det fortælles, at Valdemar Sejr efter sin sejr over de hedenske estlændere den 15. juni 1219, stævnede ind til Aabenraa som det første sted hvor hans mænd igen var på dansk jord. Rygtet var gået forud for kongen. Ved Kongehøjen mødte folkemængden "danernes flagdug" for første gang. Aabenraa kan måske betragtes som Dannebrog's første by. Den oprindelige oldtidsgravhøj, blev grundlag for den nuværende høj. Kongehøjen blev i sin nuværende udformning etableret i 1850'erne efter afslutning af 3-årskrigen. I 1969 blev der opsat en mindesten ved højen i anledning af 750 års jubilæet for Dannebrog's ankomst til Danmark.

Foto: Anders Ehlert

Dannebrog som hovedstad. Så ved vi det (august 2019)

Dannebrog er en dansk hovedstad i Howard County, Nebraska, USA. Byen er udnævnt til Nebraskas danske hovedstad. Det er en del af Grand Island Micropolitan Statistical Area. Byen Dannebrog er opkaldt efter det danske flag. Byen er grundlagt i foråret 1871 af et antal danske nybyggere ledet af Lars Hannibal. Konstruktionen af en vanddrevet kornmølle ved Oak Creek, satte gang i byens vækst. I 1885 kom jernbanen til byen og nyt liv opstod. Byens befolkning nåede sit højdepunkt i 1920 med 436 indbyggere. Billedet viser Columbia Hall som blev bygget i 1908 af Danish Brotherhood in America. I dag er det Dannebrog's arkiv og turistcenter.

Foto: Public Domain

Dannebrog er cirkus. Så ved vi det (september 2019)

Cirkus Dannebrog var et dansk cirkus. Det har været drevet af familien Enoch gennem flere generationer. Den 16. marts 2016 blev Cirkus Dannebrog begæret konkurs. I løbet af en uge lykkedes det de fire søskende, at købe Cirkus Dannebrog tilbage fra konkursboet og gennemføre sæsonen. Den var ikke god, og Cirkus Dannebrog har ikke turneret siden 2016.

Foto: Børn i byen Aps

Dannebrog er en orden. Så ved vi det (oktober 2019)

Dannebrogordenen er en dansk ridderorden indstiftet af Christian den 5. i 1671 og senere forandret og udvidet. Siden 1951 har kvinder kunnet optages i ordenen. Dannebrogordenen blev indstiftet som en genoplivning af en påstået ældre orden indstiftet af Valdemar Sejr efter slaget ved Lyndanisse i Estland i 1219. Ridder af Dannebrogordenen uddeles af regenten. Det nuværende ordenstegn er et hvidemaljeret latinsk sølvkors med røde kanter. Mellem korsarmene er kongekroner og over korset findes den tildelende regents monogram under en stor krone. Monogrammet ændres for hver regent. Korset måler ca. 60 x 28 mm. En Dannebrogorden skal returneres til Ordenskapitlet senest tre måneder efter modtagerens død. På korset er på forsiden indskriften 'Gud og Kongen' samt et kronet 'C5' for Christian V. På bagsiden årstallene '1219', '1671' og '1808' samt et kronet 'W' for Valdemar Sejr og et kronet 'FVI' for Frederik VI. Det viste Ridderkors er til kvinder.

Foto: Ordenskapitlet

Dannebrog som forening. Så ved vi det (november 2019)

Dannebrog er en forening for Dannebrog. Dannebrogforeningen blev stiftet den 27. august 1994, og er en forening for tidligere og nuværende Dannebrogssejlere. Foreningen ledes af en bestyrelse, hvis formand er Hendes Majestæt Dronningens Jagtkaptajn. Foreningen tæller for nuværende ca. 400 medlemmer, for det meste fra 1990- og 2000- årgangene, men også flere ældre Dannebrogssejlere fra 50'erne og opefter. Foreningens formål er at styrke interessen for Kongeskibet og Søværnet samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personel, der er eller har været tjenestegørende om bord på Kongeskibet.

Dannebrog på juletræet. Så ved vi det (december 2019)

Inden længe skal juletræet pyntes. Mange vælger at hænge dannebrogssflag som flagguirlander på grantræet. Det er gjort gennem generationer. Siden de slesvigske krige i midten af 1800-tallet, er juletræet blevet pyntet med rød-hvide flag.

H. C. Andersen fejrede julen 1848 på herregården Bregentved ved Haslev på Sjælland. Søndag den 24. december noterede han i sin dagbog, at der på slottet var hele to juletræer med Dannebrog i Toppe. I et varekatalog fra begyndelsen af 1900-tallet, kunne man købe 10-øres flagguirlander på 2½ alen, bestående af 20 "små danske splitflag". Der var også eksempler hvor man satte "enkeltflag" på træet. At sætte flag på juletræet er ikke kun en skik i Danmark. De nordiske lande og USA sætter også deres nationalflag på træet som julepynt.

Foto: Firmaet Juleeventyr

